

Gospodarka europejska od początku tysiąclecia

PORTRET STATYSTYCZNY

edycja 2018

Od początku obecnego tysiąclecia gospodarka europejska ewoluowała, a statystyka publiczna może pomóc lepiej postrzegać te strukturalne zmiany.

Cyfrowa publikacja **Gospodarka europejska od początku tysiąclecia — portret statystyczny** ma na celu pokazanie jak zmieniały się cechy gospodarki Unii Europejskiej i jej państw członkowskich od 2000 roku poprzez szeroki zakres danych statystycznych zapewniających zarówno mikro-, jak i makroekonomiczną perspektywę.

Publikacja ta nie prezentuje krótkookresowych trendów ekonomicznych, jej celem jest odpowiedź na pytania: Jak zmieniły się nasze zachowania konsumenckie? Jak ewoluowały dochody gospodarstw domowych? Czy modele zatrudnienia były nadal takie same? Jaki jest udział sektora usług w gospodarce? Jaki jest odsetek dużych przedsiębiorstw w gospodarce? Czy zatrudnienie w sektorze publicznym zwiększyło się czy zmniejszyło?

Publikacja jest podzielona na cztery części koncentrujące się na następujących obszarach:

Gospodarka: główne cechy gospodarki dzięki zaprezentowaniu długoterminowych trendów produktu krajowego brutto (PKB), inwestycji i spożycia, handlu, inflacji, bezrobocia, zatrudnienia itp. ...

Gospodarstwa domowe: najważniejsze zmiany w dochodach i wydatkach gospodarstw domowych. Na przykład możesz zobaczyć jak kształtują się dochody Twojego gospodarstwa domowego na tle innych gospodarstw w Twoim kraju. Pokazuje również ile przeciętnie wydają gospodarstwa domowe na różne towary i usługi oraz jak zmieniają się oszczędności i zadłużenie.

Przedsiębiorstwa: demografia przedsiębiorstw oraz ewolucję inwestycji, zadłużenia i rentowności. Ponadto rozdział zawiera sekcję dotyczącą banków.

Sektor publiczny: zmiany wydatków i dochodów sektora publicznego oraz kształtowanie się deficytu i długu publicznego. Przedstawiono tu także miejsce sektora publicznego w gospodarce pod względem zatrudnienia.

Cała publikacja składa się z krótkich tekstów uzupełnionych interaktywnymi wizualizacjami, umożliwiającymi porównanie swojego kraju z innymi krajami. Publikacja jest przeznaczona dla wszystkich, którzy poszukują przystępnego podsumowania i wizualizacji trendów gospodarczych w Unii Europejskiej od 2000 r. W miarę dostępności prezentowane są też dane dla krajów EFTA. Dla odbiorców poszukujących bardziej szczegółowych informacji zamieszczono linki do bazy danych Eurostatu.

Menu

1. TRENDY MAKROEKONOMICZNE	4
1. Przegląd makroekonomiczny	6
2. UE jako główny uczestnik światowego handlu	5
3. Duże zróżnicowanie dynamiki cen (inflacji)	8
4. Więcej ludzi pracuje	9
2. DOCHODY I WYDATKI GOSPODARSTW DOMOWYCH	11
1. Poprawa dochodów gospodarstw domowych	11
2. Duże zróżnicowanie wydatków i cen	13
3. Ewolucja na rynku nieruchomości	15
4. Duże zróżnicowanie relacji oszczędności do zadłużenia	17
3. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I INWESTYCJE	19
1. Na sektor usług przypadają trzy na cztery miejsca pracy	19
2. Duże przedsiębiorstwa zatrudniają 1/3 ogółu pracujących	21
3. Stopa inwestycji i udziały w zyskach relatywnie stabilne w długim okresie	22
4. Maleje liczba banków	24
4. DOCHODY I WYDATKI SEKTORA PUBLICZNEGO	26
1. Dochody budżetowe w relacji do PKB prawie stabilne od 2012 r.	26
2. Maleją wydatki budżetowe w stosunku do PKB od 2010 r.	27
3. Znaczący wzrost długu publicznego	29
4. Zatrudnienie w sektorze publicznym pozostaje na niemal stałym poziomie	31
DODATKOWE INFORMACJE	33

1. TRENDY MAKROEKONOMICZNE

1.1 Przegląd makroekonomiczny

Jakie są główne tendencje w gospodarce Unii Europejskiej i krajów członkowskich od 2000 roku? Jak zmieniały się produkt krajowy brutto (PKB), inwestycje i spożycie? Czy był to okres wysokiej inflacji, czy ceny pozostawały stabilne? Czy bezrobocie malało czy rosło?

Trzy fazy w gospodarce Unii Europejskiej

Najpopularniejszym wskaźnikiem mierzącym aktywność gospodarczą jest PKB. W latach 2000-2017 roczny wzrost PKB w UE był dość niestabilny. Między 2001 a 2007 rokiem gospodarka rozwijała się w tempie rocznym od +1% do +3%. W okresie od 2008 r. do 2013 r. gospodarka UE poważnie ucierpiała na skutek światowego kryzysu finansowego, który spowodował spadek PKB o ponad 4% w 2009 r. Drugi, już nieznaczny, spadek nastąpił w 2012 r. Od tego czasu sytuacja gospodarcza stopniowo poprawiała się - w latach 2014-2017 PKB rosło o około +2% rocznie.

Bardzo podobne fazy wzrostu i spadku PKB obserwowano dla strefy euro i państw członkowskich. Jednak nie we wszystkich krajach członkowskich odnotowano taką samą skalę wzrostów i spadków. Wpływ kryzysu finansowego na gospodarkę szczególnie mocno uwidocznili się w Grecji, Chorwacji, Hiszpanii, Portugalii i na Cyprze, gdzie przez wiele lat z rzędu utrzymywał się spadek PKB.

Inwestycje i spożycie w UE też przechodziły przez takie same trzy fazy (wzrost – spadek – wzrost) co PKB, jednakże wahania poziomu inwestycji były bardziej gwałtowne. W fazie wychodzenia z kryzysu w latach 2015-2017 inwestycje i spożycie stabilnie rosły w tempie odpowiednio +3% i +2% rocznie.

Umiarkowana inflacja

Inflacja w UE jest mierzona za pomocą zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP). W latach 2001-2007 roczna stopa inflacji w UE utrzymywała się na poziomie około +2%. Następnie od 2008 r. do 2011 r. wahała się znacznie z roku na rok i ogólnie zmniejszała się z 3% w 2011 r. do 0% w 2015 r., aby następnie wzrosnąć do 1,7% w 2017 r.

Według tego samego wzoru zmieniała się inflacja w strefie euro i w większości krajów członkowskich UE. W 2017 r. najwyższy wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano w Estonii i na Litwie (w obu 3,7%), na Łotwie (2,9%) i w Wielkiej Brytanii (2,7%). Najniższa inflacja wystąpiła w Irlandii (0,3%), na Cyprze (0,7%) i w Finlandii (0,8%).

Znaczna obniżka stopy procentowej dla zobowiązań długoterminowych od 2011 roku

Stopa procentowa dla zobowiązań długoterminowych jest mierzona za pomocą obserwacji zmian rentowności obligacji długoterminowych. W UE wynosiła ona 5,3% na początku tysiąclecia i wahała się między 4% a 5% do 2011 roku. Od tego czasu systematycznie spadała do poziomu 1,3% w 2017 r. Sytuacja w poszczególnych krajach członkowskich wyglądała podobnie. W 2017 r. stopy procentowe wahały się od 0,3% na Litwie i w Niemczech oraz 0,5% w Danii, Luksemburgu i Holandii do 3,0% w Portugalii, 3,4% w Polsce, 4,0% w Rumunii i 6,0% w Grecji.

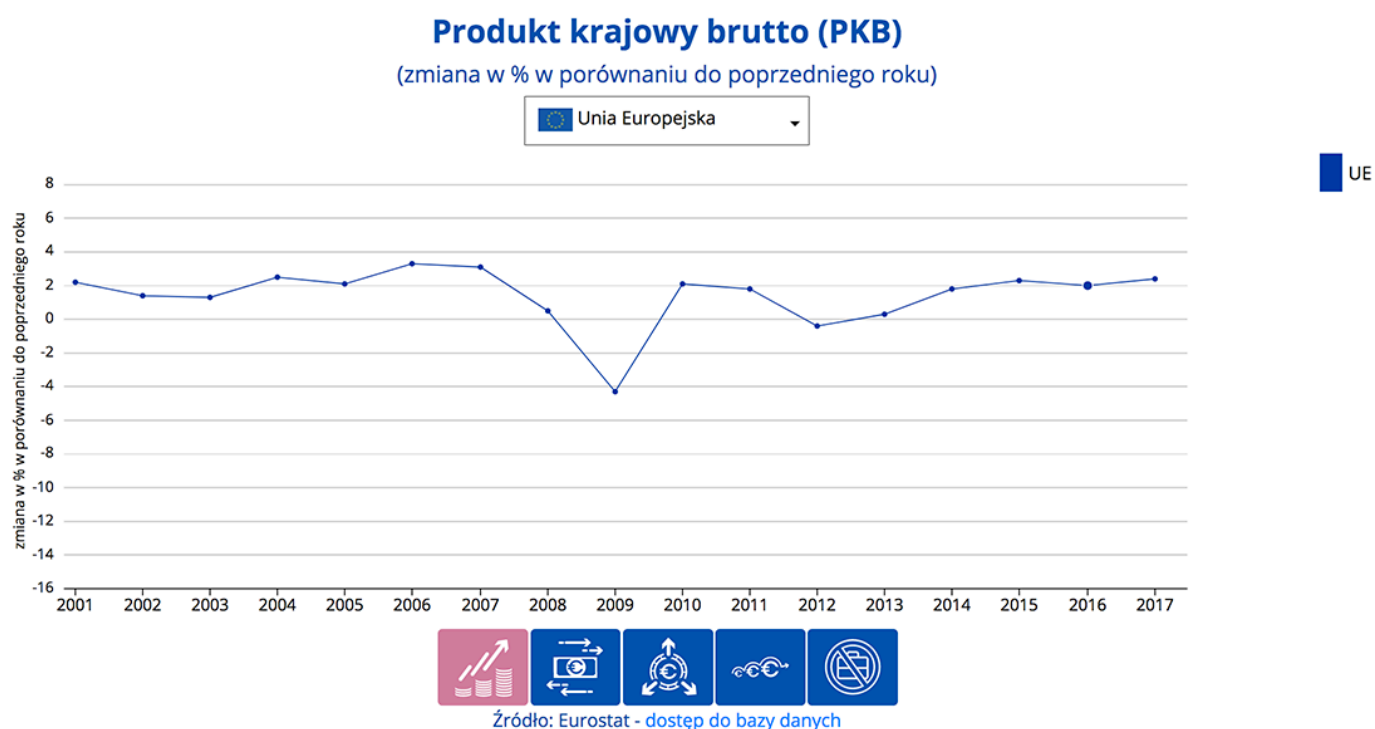
Euro mocniejsze w stosunku do funta brytyjskiego i dolara amerykańskiego

W kwestii kursu walut, euro zdrożało w stosunku do funta szterlinga (z 0,61 funta za 1 euro w 2000 r. do 0,88 funta w 2017 r.) oraz w stosunku do dolara amerykańskiego (z 0,92 USD za 1 euro w 2000 r. do 1,13 USD w 2017 r.), lecz staniało w stosunku do franka szwajcarskiego (z 1,56 franka za 1 euro w 2000 r. do 1,11 franka w 2017 r.).

Malejące bezrobocie

Po okresie względnej stabilizacji na poziomie 9% w latach 2000-2005, stopa bezrobocia spadła do 7,0% w 2008 r. Następnie stopniowo rosła do najwyższego poziomu 10,9% w 2013 r. Wraz z ożywieniem gospodarczym bezrobocie zmniejszyło się do poziomu 7,6% w 2017 r. Podobny trend można zaobserwować w przypadku bezrobocia kobiet, mężczyzn oraz młodych ludzi, przy czym stopa bezrobocia była nieco wyższa wśród kobiet niż mężczyzn i prawie dwukrotnie wyższa w przypadku osób młodych.

W ostatnich latach stopa bezrobocia spadała również w strefie euro i we wszystkich krajach członkowskich UE. Nadal istnieją jednak bardzo duże różnice między krajami członkowskimi, gdzie stopa bezrobocia kształtowała się w 2017 r. w granicach od 2,9% w Czechach, 3,8% w Niemczech i 4,0% na Maltcie, do 11,2% we Włoszech, 17,2% w Hiszpanii i 21,5% w Grecji.

1.2 UE jako główny uczestnik światowego handlu

Unia Europejska jest jednym z największych graczy na arenie światowego handlu będąc drugim największym eksporterem i importerem towarów na świecie - tylko Chiny eksportują więcej towarów, a Stany Zjednoczone więcej importują. Co więcej, UE jest światowym liderem w handlu usługami.

W 2017 r. głównymi partnerami handlowymi Unii Europejskiej były Stany Zjednoczone (20% ogółu obrotów), Chiny (12%) i Szwajcaria (8%). W latach 2008-2017 udział Chin zwiększył się z 9% do 12%, a USA z 18% do 20%. Z drugiej strony udział Rosji zmniejszył się prawie o połowę z 8% do 5%.

70% ogółu obrotów handlowych UE w 2017 r. stanowił handel towarami, a 30% - usługami. Zarówno handel towarami jak i usługami podlegają tym samym trendom: ich łączna wartość zwiększyła się ponad dwukrotnie między 2000 i 2017 rokiem oraz oba odnotowały spadki w 2009 roku wywołane światowym kryzysem finansowym.

Dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego towarami UE dopiero od 2013 roku

Jeśli chodzi o saldo wymiany towarowej Unii Europejskiej można zaobserwować dwie fazy: stały deficyt (czyli wartość importu większa od eksportu) w latach 2000-2012, a następnie rosnąca nadwyżka, która w 2017 r. osiągnęła 142 miliardy euro.

W 2017 r. największą nadwyżkę eksportu nad importem w handlu towarami (wewnątrz i na zewnątrz UE) odnotowano w Niemczech (+266 miliardów euro), Irlandii (+107 miliardów euro), Holandii (+90 miliardów euro), we Włoszech (+56 miliardów euro) i w Danii (+17 miliardów euro), a największy deficyt w Wielkiej Brytanii (-155 miliardów euro), Francji (-46 miliardów euro), Hiszpanii (-22 miliardów euro) i Grecji (-18 miliardów euro).

Stała nadwyżka eksportu nad importem usług w UE

W przeciwieństwie do handlu towarami, saldo obrotów handlu zagranicznego usługami było stale dodatnie w latach 2000-2017. Co więcej, nadwyżka ta znacznie wzrosła z 14 miliardów euro w 2000 r. do 181 miliardów euro w 2017 r.

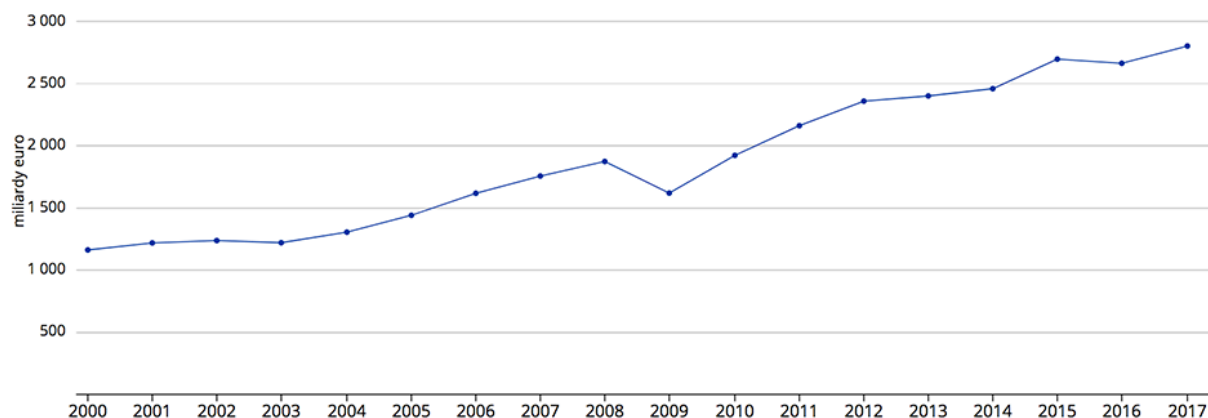
Największą nadwyżkę w handlu usługami w 2017 r. odnotowano w Wielkiej Brytanii (+122 miliardów euro), Hiszpanii (+56 miliardów euro), Luksemburgu (+23 miliardów euro), Polsce (+19 miliardów euro) i Francji (+18 miliardów euro), a deficyt wystąpił tylko w Niemczech (-16 miliardów euro), Irlandii (-12 miliardów euro), Holandii (-5 miliardów euro), we Włoszech (-4 miliardów euro) i Finlandii (-1 miliardów euro).

Eksport towarów i usług

(w miliardach euro)

Unia Europejska

UE

Źródło: Eurostat - dostęp do bazy danych dla UE i państw członkowskich. Brak danych dla strefy euro!

1.3 Duże zróżnicowanie dynamiki cen (inflacji)

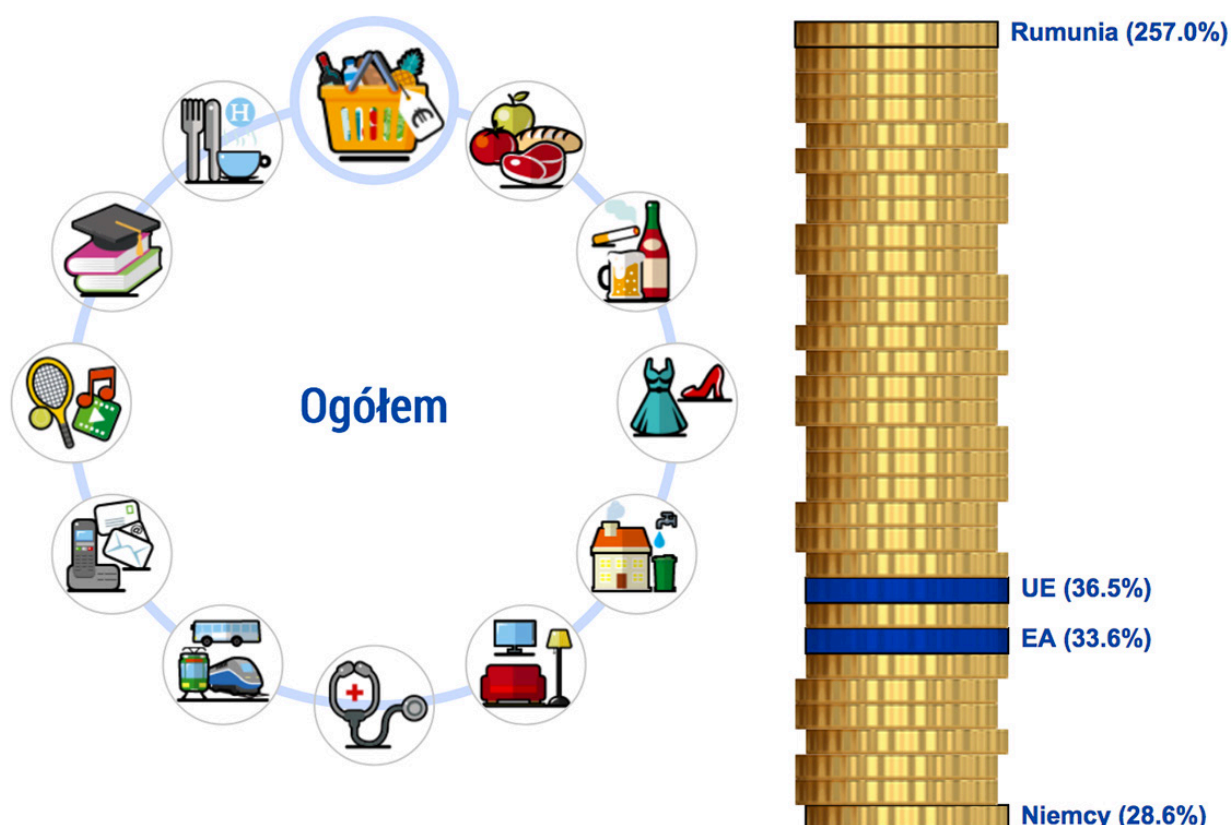
Podczas gdy stopa inflacji w UE utrzymywała się na umiarkowanym poziomie od początku tysiąclecia (jak pokazano w rozdziale 1.1), to w poszczególnych kategoriach produktów odnotowano znaczne wahania cen.

W latach 2000-2017 ceny w Unii Europejskiej wzrosły o 36%. Największy wzrost cen notowano w sekcji «napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych» oraz «usług edukacyjnych», gdzie ceny wzrosły o ponad 90%. «Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii» oraz «restauracje i hotele» także zdrożały o ponad 55%. Ceny «odzieży i obuwia» utrzymywały się niemal na tym samym poziomie, a ceny «łącznie» spadły o ponad 20%.

Analizując poszczególne produkty największy wzrost cen w latach 2000-2017 zaobserwowano w przypadku wyrobów tytoniowych (+154%), «biżuterii, zegarów i zegarków» (+96%), «gazu» (+94%), a także «paliw stałych» i «energii cieplnej» (w obu przypadkach +89 %). W mniejszym stopniu wzrosły ceny «samochodów» (+9%), mebli (+22%), «książek» (+27%) i «wina» (+30%). Z drugiej strony ceny «sprzętu komputerowego, fotograficznego i audio-wizualnego» spadły o 70%, «telefonów i usług telekomunikacyjnych» o 25% oraz «zabawek i gier» o 22%.

Ceny «kawy» (+34%), «mleka, serów i jaj» (+38%), «mięsa» (+41%) i «chleba i produktów zbożowych» (+ 44%) rosły niemal w tym samym tempie, co przeciętnie wszystkie ceny w UE w latach 2000-2017.

Wypróbuj interaktywną wizualizację z prawej strony, aby zobaczyć jak wzrosły ceny w Polsce (lub innym wybranym kraju) od 2000 roku!

1.4 Więcej ludzi pracuje

Od początku tysiąclecia coraz więcej osób pracuje, jednak warunki pracy uległy zmianie.

Znaczny wzrost wskaźnika zatrudnienia kobiet

W latach 2002-2017 wskaźnik zatrudnienia dla ogółu osób w wieku produkcyjnym wzrósł z 67% w 2002 r. do 72% w 2017 r., głównie z powodu znacznego wzrostu odsetka pracujących kobiet (z 58% do 66%). Dla mężczyzn wskaźnik zatrudnienia wzrósł nieznacznie z 75% do 78%. Jednakże dla młodych ludzi w wieku 20-24 lata wystąpiło odwrotne zjawisko: wskaźnik zatrudnienia nieznacznie obniżył się z 53% w 2002 r. do 52% w 2017 r.

Podobne tendencje można także obserwować w strefie euro i w znacznej większości krajów członkowskich, przy czym największy wzrost wystąpił w Bułgarii, Polsce i na Malcie. W 2017 r. najwyższy wskaźnik zatrudnienia wśród kobiet był w Szwecji (80%), na Litwie (76%), w Niemczech i Estonii (po 75%), a wśród mężczyzn w Czechach (86%), na Malcie i Szwecji (po 84%), Wielkiej Brytanii, Holandii i Niemczech (wszędzie po 83%). We wszystkich krajach członkowskich wskaźnik zatrudnienia mężczyzn był wyższy niż kobiet.

Więcej umów na czas określony i w niepełnym wymiarze czasu pracy

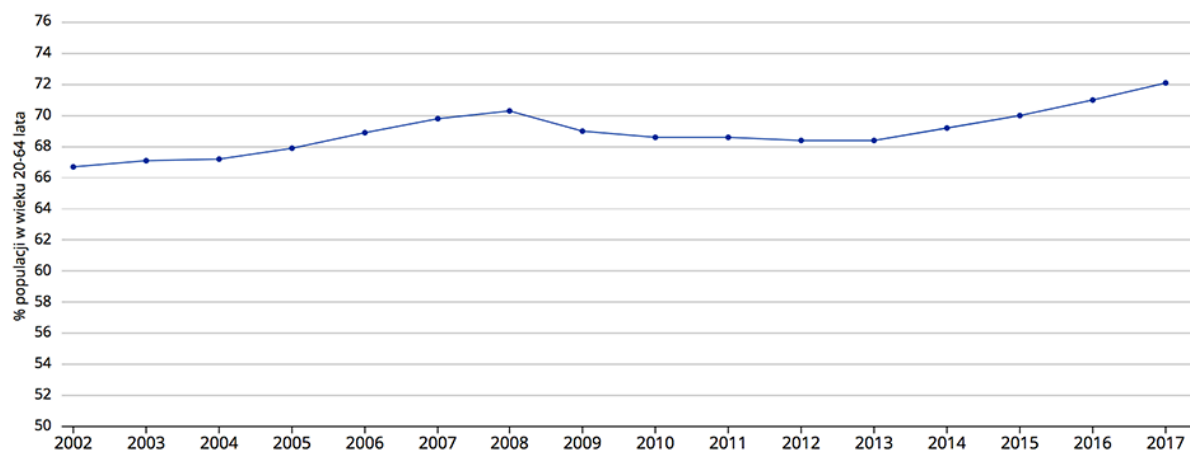
W latach 2002-2017 trochę trudniej było znaleźć pracę na czas nieokreślony - udział pracowników mających umowę na czas określony w UE wzrósł z 11% w 2002 r. do 13% w 2017 r. Zatrudnienie na czas określony w niemal takim samym stopniu dotyczyło kobiet (14% w 2017 r.) i mężczyzn (13%) w UE. Udział zatrudnionych na czas określony wśród ogółu pracujących różnił się w poszczególnych krajach członkowskich: największy był w Polsce i Hiszpanii (po 26%), Portugalii (22%) i Chorwacji (20%), a najniższy w Rumunii (1%), na Litwie (2%), w Estonii i na Łotwie (po 3%).

Kolejną ważną zmianą w warunkach pracy jest rozwój zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy. W UE udział pracujących na część etatu wzrósł z 15% w 2002 r. do 19% w 2017 r. Zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy w UE w 2017 r. było znacznie bardziej popularne wśród kobiet (31%) niż wśród mężczyzn (8%). Udział zatrudnionych na część etatu różnił się w poszczególnych krajach członkowskich: największy był w Holandii (47%), Austrii (28%), Niemczech (27%), Belgii i Wielkiej Brytanii (po 24%), a najniższy w Bułgarii (2%), na Węgrzech (4%) i w Chorwacji (5%).

Zatrudnienie

(% populacji w wieku 20-64 lata)

Unia Europejska

Źródło: Eurostat - dostęp do bazy danych

2. DOCHODY I WYDATKI GOSPODARSTW DOMOWYCH

2.1 Poprawa dochodów gospodarstw domowych

Realne rozporządzalne dochody gospodarstw domowych rosły o 1% rocznie od 2000 r.

Kształtowanie się siły nabywczej gospodarstw domowych może być mierzone za pomocą rozporządzalnych dochodów gospodarstw domowych z uwzględnieniem wpływu inflacji. Należy jednak pamiętać, że ten wskaźnik poprawnie opisuje tylko ewolucję siły nabywczej ogółem, ale nie uwzględnia różnic w dochodach.

Realne rozporządzalne dochody gospodarstw domowych w UE wzrosły ogółem w latach 2000-2009 o 16%. W następstwie światowego kryzysu finansowego zmniejszyły się o około 3% w latach 2009-2013, a następnie zwiększyły się o 5% w latach 2013-2016. Ogółem rozporządzalne dochody gospodarstw domowych wzrosły o około 18 % w latach 2000-2016, czyli zwiększały się o około 1% rocznie.

Wypróbuj interaktywny wykres z prawej strony, aby zobaczyć jak zmieniały się dochody gospodarstw domowych w Polsce (lub innych wybranych krajach) od 2000! Ponadto, aby dowiedzieć się więcej o zróżnicowaniu dochodów, zobacz także interaktywną wizualizację pozwalającą porównać Twój miesięczny dochód netto z innymi ludźmi w Twoim kraju!

Rosną wydatki na emerytury

Proces starzenia się społeczeństwa sprawia, że udział wydatków na emerytury w UE systematycznie rośnie - z 11,6% PKB w 2008 r. do 13,0% w 2014 r. Chociaż to samo zjawisko występuje w strefie euro oraz w znacznej większości krajów członkowskich UE, to istnieją bardzo duże różnice między krajami członkowskimi: w 2015 r. największy udział wydatków na emerytury odnotowano w Grecji (17,8% PKB), we Włoszech (16,5%) i Francji (15,0%), a najniższy w Irlandii (5,5%), na Litwie (6,8%) i na Łotwie (7,7%).

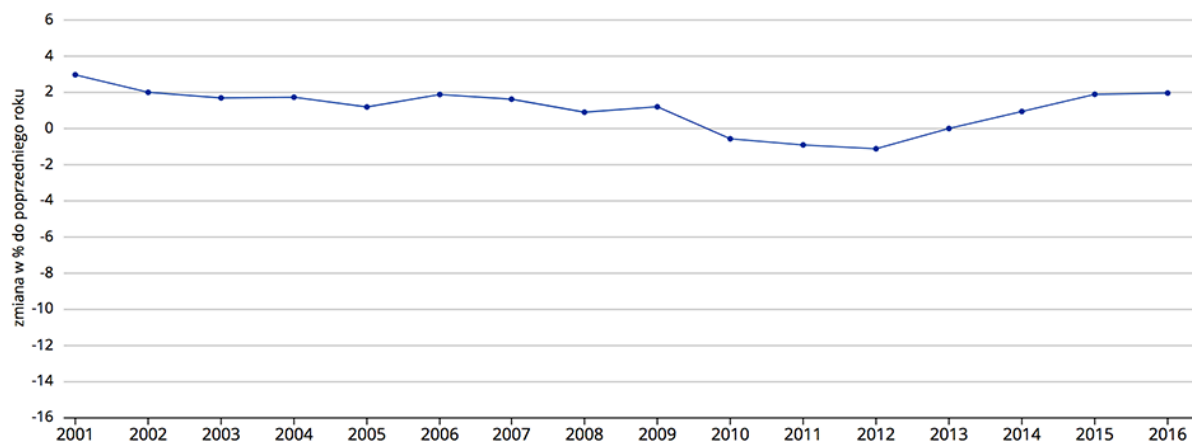
Odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym maleje od 2012 r.

Wahania koniunktury gospodarczej silnie wpływają na sytuację osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W Unii Europejskiej odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub dotkniętej znaczną deprywacją materialną lub mieszkającej w gospodarstwie domowym o bardzo niskiej intensywności pracy wzrósł z 23,8% w 2010 r. do 24,8% w 2012 r., a następnie spadł do poziomu 23,5% w 2016 r. Istnieją też bardzo duże różnice między krajami członkowskimi: w 2016 r. najwięcej osób w takiej sytuacji było w Bułgarii (40,4% ogółu ludności), Rumunii (38,8%), Grecji (35,6%) i na Litwie (30,1%), a najmniej w Czechach (13,3%), Finlandii (16,6%), Danii i Holandii (po 16,7%).

Realne dochody rozporządzalne gospodarstw domowych

(zmiana w % w stosunku do poprzedniego roku)

Unia Europejska

Źródło: Eurostat - dostęp do bazy danych

UE

Porównaj swój dochód

eurostat

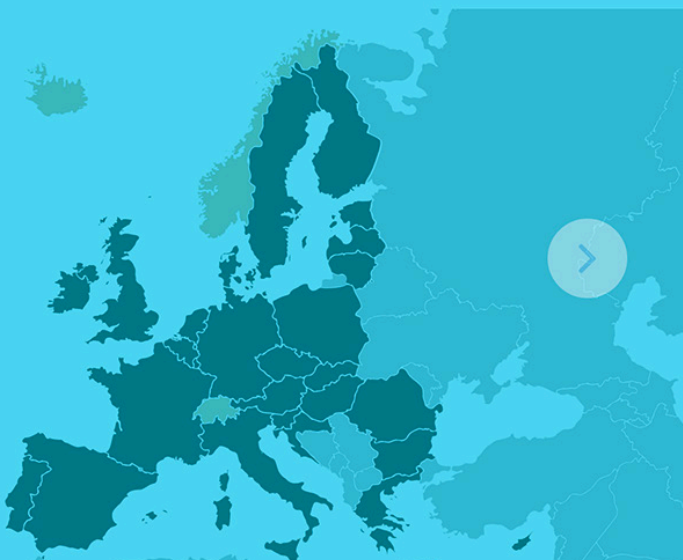
1

1. Wybierz swój kraj
2. Wprowadź **miesięczne** dochody netto Twojego gospodarstwa domowego
3. Kliknij strzałkę po prawej

Kraj

e.g. 1000

Miesięczny dochód netto

2.2 Duże zróżnicowanie wydatków i cen

Połowa wydatków gospodarstw domowych jest przeznaczana na użytkowanie mieszkania, transport i żywność

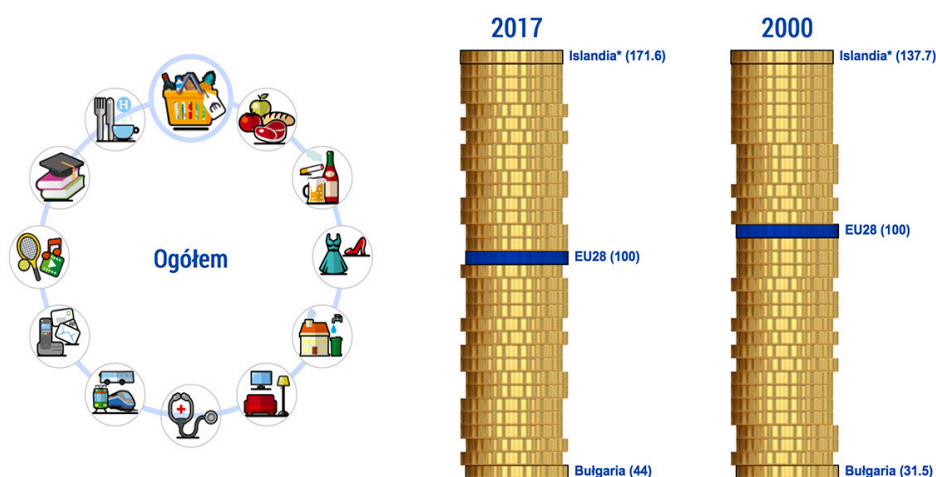
Zachowania konsumpcyjne gospodarstw domowych w bardzo dużym stopniu zależą od poziomu dochodów, nawyków kulturowych oraz miejsca zamieszkania. Przeciętnie w UE w 2016 r. największa część (prawie jedna czwarta) wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych była przeznaczana na «użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii» (bez wydatków na zakup nieruchomości), podczas gdy wydatki na «transport» stanowiły 13%, a na «żywność i napoje bezalkoholowe» 12% ogółu wydatków. Następne w kolejności były wydatki na «restauracje i hotele» i «rekreację i kulturę» po ok. 9% ogółu wydatków. Pozostałe grupy produktów i usług miały udział rzędu 4-5%: «wyposażenie mieszkania», «odzież i obuwie», «napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe» i «zdrowie»; a najmniejszy udział w wydatkach miały «łączność» - 3% i «edukacja» - 1%.

We wszystkich krajach UE największą część wydatków przeznaczano na «użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii», z wyjątkiem Bułgarii, Estonii, Litwy i Rumunii, gdzie dominują wydatki na «żywność i napoje bezalkoholowe» oraz Cypru i Malty, gdzie na pierwszym miejscu były «restauracje i hotele».

Najdrożej w Danii i Luksemburgu, a najtaniej w Bułgarii

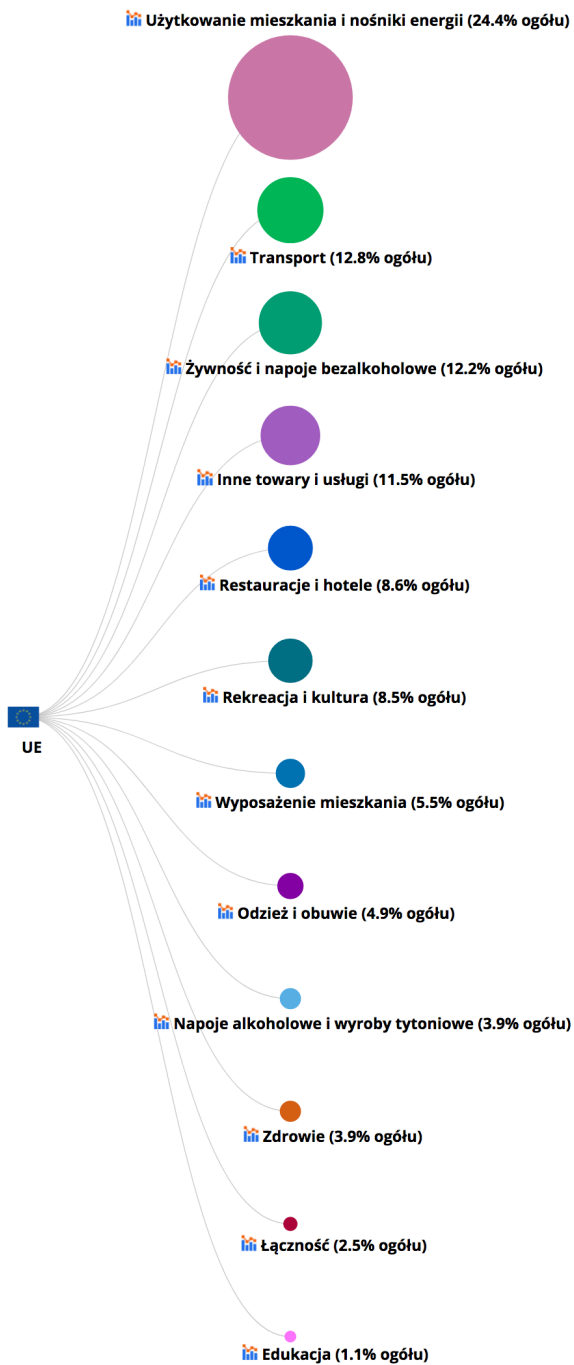
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych są bardzo zróżnicowane pomiędzy krajami członkowskimi UE. W 2017 r. Dania i Luksemburg odnotowały najwyższe poziomy cen (po 41% powyżej średniej dla UE), następne były: Szwecja (35% powyżej), Irlandia (28% powyżej), Finlandia (23% powyżej) i Wielka Brytania (17% powyżej), podczas gdy najniższe poziomy cen zanotowano w Bułgarii (56% poniżej średniej dla UE), Rumunii (52% poniżej), Polsce (47% poniżej), na Węgrzech (42% poniżej) i na Litwie (40% poniżej).

Na bardziej szczegółowym poziomie Dania była najdroższym krajem UE w 2017 r. w kategoriach: «restauracje i hotele» (51% powyżej średniej dla UE), «żywność i napoje bezalkoholowe» (50% powyżej), «rekreacja i kultura» (48% powyżej), «transport» (28% powyżej) i «wyposażenie mieszkania» (20% powyżej). Irlandia była najdroższym krajem w kategorii: «napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe» (74% powyżej), Luksemburg - «użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii» (63% powyżej), Grecja - «łączność» (54% powyżej) i Szwecja - «odzież i obuwie» (34% powyżej).

Wydatki gospodarstw domowych według kategorii, UE, 2016 (w % ogółu wydatków)

Unia Europejska

2.3 Ewolucja na rynku nieruchomości

Ten rozdział opisuje różne aspekty rynku nieruchomości: od cen zakupu lub budowy domów i mieszkań, rozbudowy już istniejących zasobów, po kwestie własności i dostępności mieszkań.

Stopa inwestycji gospodarstw domowych w UE spada od 2008 r.

Inwestycje gospodarstw domowych obejmują głównie zakup i renowację mieszkań. Stopa inwestycji gospodarstw domowych, definiowana jako udział wydatków na inwestycje w dochodzie rozporządzalnym gospodarstw domowych, nieznacznie spadła w UE w latach 2000-2016. Początkowo w latach 2000-2004 wynosiła ona około 9%, następnie wzrosła do około 10% w latach 2005-2008, a następnie spadła do poziomu 8% w 2016 r. Wśród krajów członkowskich dla których są dostępne dane najwyższą stopę inwestycji gospodarstw domowych w 2016 r. odnotowano w Holandii (11,2%), Luksemburgu (10,9%), Finlandii (10,7%) i Belgii (10,0%), a najniższą na Łotwie (4,5%), w Portugalii (4,6%) i Hiszpanii (4,8%).

Ceny nieruchomości w UE wzrosły o 11% od 2010 r.

Ceny nieruchomości, obejmujące ceny nowo wybudowanych oraz już istniejących domów i mieszkań, wahały się znacznie od 2006 r.: w latach 2006-2007 rosły o około 8% rocznie, a następnie spadły o około 4% w 2009 r. w wyniku światowego kryzysu finansowego. Od 2014 r. ceny nieruchomości ponownie zaczęły rosnąć.

Ogólnie w latach 2010-2017 ceny nieruchomości w EU wzrosły o 11%, a w strefie euro o 6%. Wśród państw członkowskich największy wzrost w tym okresie odnotowano w Estonii (+73%), Szwecji (+56%), Austrii (+49%), na Łotwie (+47%) i w Luksemburgu (+40%), a największy spadek w Hiszpanii (-17%), we Włoszech (-15%) i na Cyprze (-9%).

Około 70% osób w UE posiada własny dom lub mieszkanie

W latach 2010-2016 w UE odsetek właścicieli domów lub mieszkań utrzymywał się na poziomie około 70%, a około 30% mieszkało w wynajętych mieszkaniach. W strefie euro proporcje nieznacznie się różnią: około 2/3 populacji posiada domy lub mieszkania na własność, a 1/3 wynajmuje. Wśród krajów członkowskich w 2016 r. odsetek właścicieli wahał się od 96% w Rumunii, 90% w na Litwie i w Chorwacji do 52% w Niemczech, 55% w Austrii, 62% w Danii i 63% w Wielkiej Brytanii.

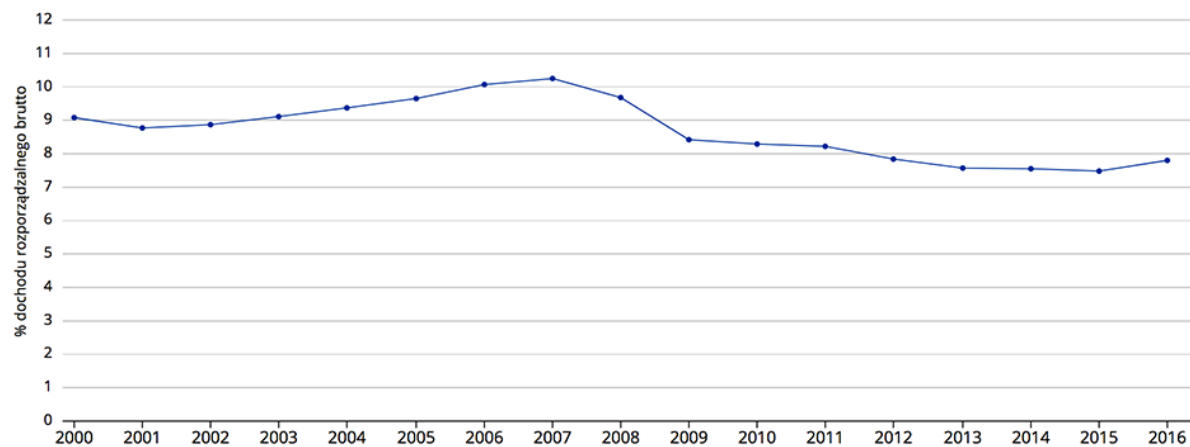
Koszty użytkowania mieszkania są nadmiernym obciążeniem dla ponad 10% mieszkańców UE

Dla istotnej części populacji koszty użytkowania mieszkania są nadmiernym obciążeniem budżetu domowego. W 2016 r. około 11% populacji UE wydawało 40% lub więcej swoich rozporządzalnych dochodów na użytkowanie mieszkania, co jest uznawane za nadmierne obciążenie. Istnieją znaczne różnice pomiędzy krajami członkowskimi: najwyższy wskaźnik obciążenia kosztami użytkowania mieszkania w 2016 r. był w Grecji (41%), Bułgarii (21%), Niemczech (16%) i Danii (15%), a najniższy w na Malcie (1%), Cyprze (3%) i w Finlandii (4%).

Inwestycje gospodarstw domowych

(w % dochodu rozporządzalnego brutto)

Unia Europejska

Źródło: Eurostat - dostęp do bazy danych

2.4 Duże zróżnicowanie relacji oszczędności do zadłużenia

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w UE pozostaje względnie stabilna

Oszczędności to część dochodu rozporządzalnego gospodarstwa domowego, która nie jest przeznaczana na wydatki konsumpcyjne. Skalę oszczędności można mierzyć za pomocą stopy oszczędności gospodarstw domowych, która jest definiowana jako oszczędności gospodarstw domowych w proporcji do ich dochodu rozporządzalnego.

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w UE była dość stabilna od początku tysiąclecia - wahała się między 11% i 13%. Podobnie kształtowała się też w strefie euro, ale była na nieco wyższym poziomie. W 2016 r. najwyższą stopę oszczędności gospodarstw domowych odnotowano w Luksemburgu (20%), Szwecji (19%), Niemczech (17%) i we Francji (14%), a najniższą na Cyprze (-2%), Litwie (0%), Łotwie (3%) i w Polsce (4%).

Rośnie wskaźnik zadłużenia gospodarstw domowych w strefie euro...

Zadłużenie gospodarstw domowych może być mierzone za pomocą proporcji długu do dochodu, czyli wartości długu podzielonej przez wartość dochodu rozporządzalnego. W strefie euro (dane dla całej UE nie są dostępne) wskaźnik ten wzrastał stopniowo z około 75% w 2000 r. do 98% w 2010 r., a następnie spadł i pozostawał na poziomie 93% do 2016 r.

We wszystkich krajach członkowskich, dla których dostępne są dane, proporcja długu do dochodu była wyższa w 2016 r. niż w 2000 r., z wyjątkiem Niemiec, gdzie obniżyła się. Jednakże w około połowie krajów UE była ona niższa w 2016 r. niż w czasie światowego kryzysu finansowego. W 2016 r. proporcja długu do dochodu była bardzo zróżnicowana w poszczególnych państwach UE i wahała się od 33% w Bułgarii, 36% na Litwie, 38% na Łotwie i 45 % w Słowenii, do 172% w Luksemburgu, 179% na Cyprze, 213% w Holandii i 242% w Danii.

...lecz jednocześnie rośnie wskaźnik aktywów finansowych gospodarstw domowych

Poza posiadaniem nieruchomości na zamożność gospodarstw domowych składają się aktywa finansowe: akcje, obligacje, lokaty itp. Proporcja aktywów finansowych netto do dochodu obrazuje proces gromadzenia aktywów finansowych po uwzględnieniu należności. Wskaźnik ten nie uwzględnia aktywów niefinansowych, takich jak nieruchomości.

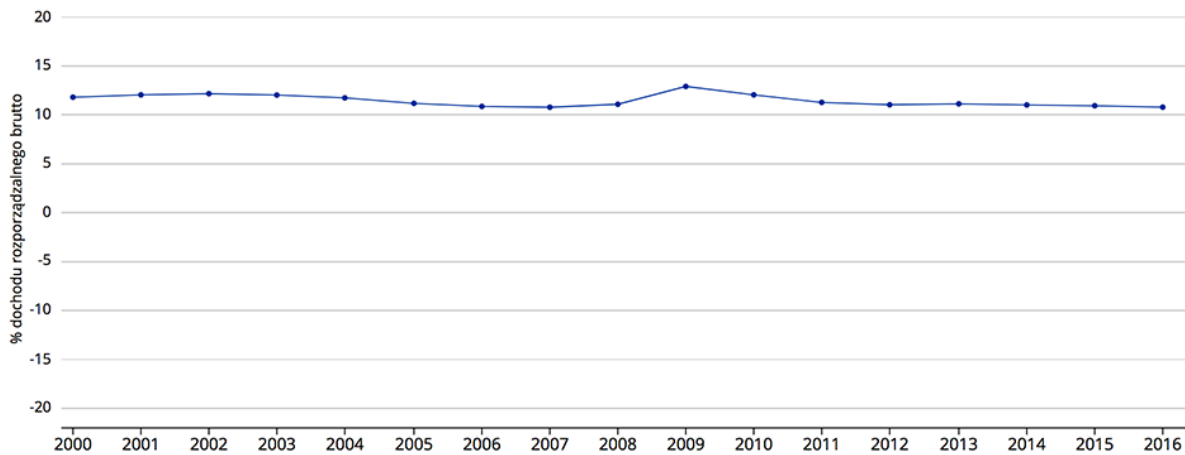
W strefie euro po okresie wahań na poziomie około 200% w latach 2000-2011 wskaźnik aktywów finansowych wzrastał stale do poziomu niemal 240% w 2016 r. Był też bardzo zróżnicowany pomiędzy krajami członkowskimi: wahał się od 68% na Słowacji, 97% na Litwie, 107% w Polsce i 115% w Słowenii, do 355% w Wielkiej Brytanii, 376% w Szwecji, 418% w Holandii i 435% w Belgii.

Oszczędności gospodarstw domowych

(w % dochodu rozporządzalnego brutto)

Unia Europejska

Źródło: Eurostat - [dostęp do bazy danych](#)

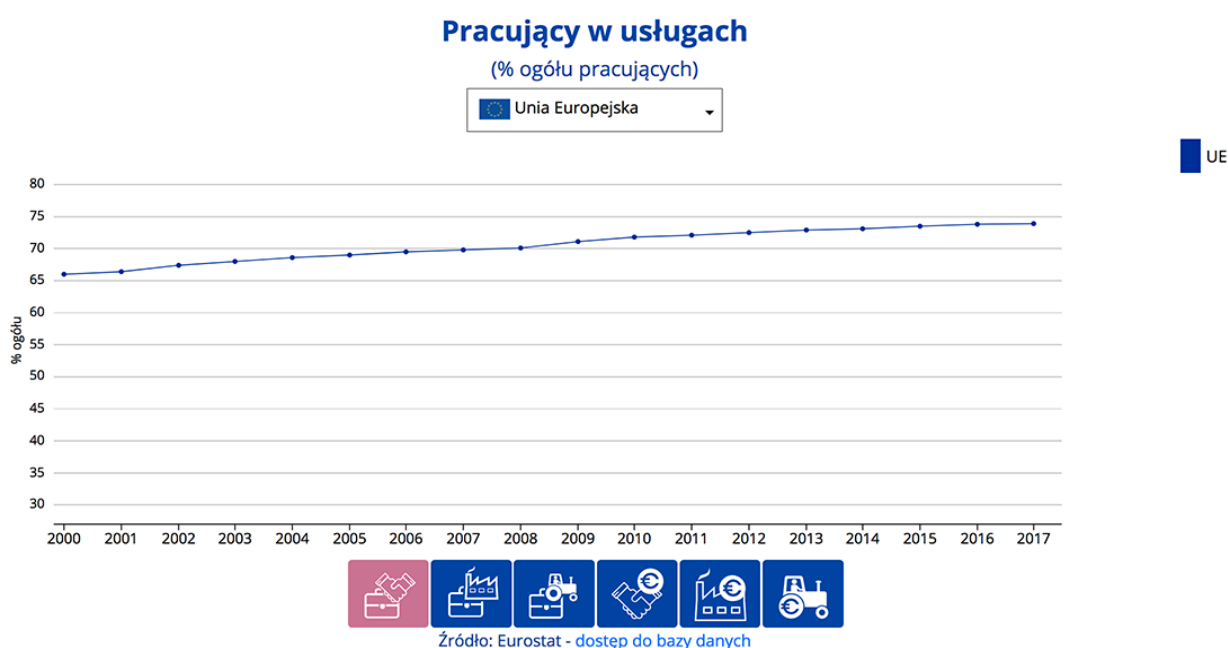
3. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I INWESTYCJE

3.1 Na sektor usług przypadają trzy na cztery miejsca pracy

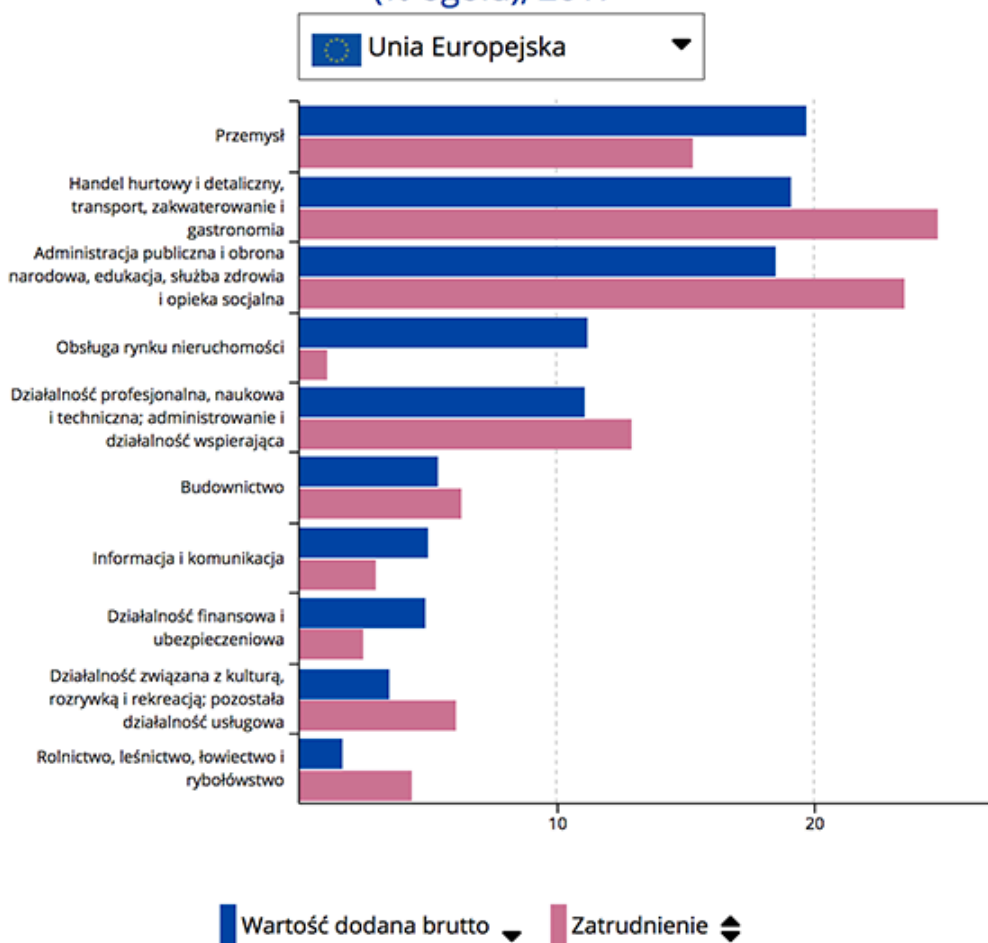
Przejęcie do gospodarki opartej na usługach jest długofalowym trendem w gospodarce europejskiej, obserwowanym od drugiej połowy XX wieku. W 2017 r. zatrudnienie w sektorze usług stanowiło 74% ogółu pracujących w UE, w porównaniu do 66% w 2000 r. Zatrudnienie w przemyśle (włącznie z budownictwem) spadło z 26% w 2000 r. do 22% w 2017 r., a w rolnictwie (włącznie z leśnictwem, łowiectwem i rybołówstwem) zmalało o połowę z 8% do 4%. Sektor usług wytwarzał 73% całej wartości dodanej w gospodarce w 2017 r., podczas gdy przemysł - 25% i rolnictwo - 2%.

Największy wzrost zatrudnienia od 2000 r. odnotowano w następujących rodzajach usług: «zakwaterowanie i gastronomia», «obsługa nieruchomości», «opieka zdrowotna», «usługi prawne i księgowość», «administrowanie i działalność wspierająca», «handel detaliczny» oraz «usługi informatyczne», podczas gdy zatrudnienie w «usługach finansowych» nieznacznie zmalało.

Wśród krajów członkowskich największy udział pracujących w rolnictwie w 2017 r. odnotowano w Rumunii (24% wszystkich pracujących), Bułgarii (19%), Grecji (11%) i Polsce (10%), a największy udział pracujących w przemyśle był w Czechach (36%), na Słowacji i w Polsce (po 31%) oraz w Rumunii (30%). Zatrudnienie w sektorze usług stanowi co najmniej 80% wszystkich pracujących w Holandii, Wielkiej Brytanii, Belgii, na Malcie, we Francji, w Danii, na Cyprze i w

Wartość dodana brutto i zatrudnienie według rodzaju działalności (% ogółu), 2017

3.2 Duże przedsiębiorstwa zatrudniają 1/3 ogółu pracujących

Duże przedsiębiorstwa to zaledwie 0,2% wszystkich przedsiębiorstw w UE...

W Unii Europejskiej w 2015 r. działało 23,5 miliona przedsiębiorstw niefinansowych, z pośród których 98,8% stanowiły przedsiębiorstwa małe (0-49 zatrudnionych - bez samego właściciela firmy i ewentualnie pomagających mu członków rodziny), 1,0% - średnie (50-249 zatrudnionych) i tylko 0,2% - duże (250 i więcej zatrudnionych). Należy zauważyć, że wśród małych przedsiębiorstw 93% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób. Proporcje te były podobne we wszystkich krajach członkowskich.

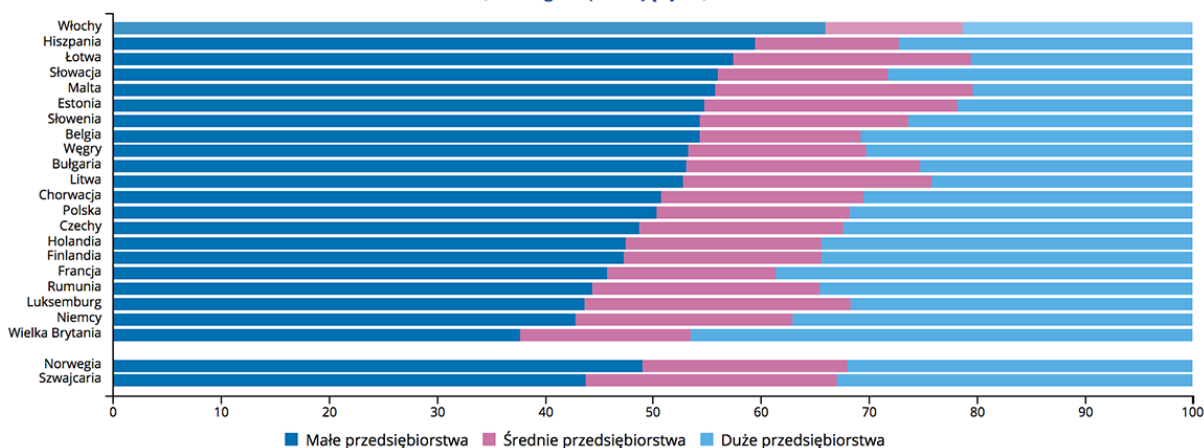
...lecz zatrudniają one 33% wszystkich pracujących i wytwarzają 44% całej wartości dodanej

Biorąc jednak pod uwagę liczbę zatrudnionych w poszczególnych rodzajach przedsiębiorstw możemy zauważyć, że w 2015 r. w UE około połowę osób zatrudniały małe przedsiębiorstwa, 17% - średnie, a 1/3 - duże. W państwach członkowskich UE największy udział zatrudnionych w małych przedsiębiorstwach odnotowano we Włoszech (66%), Portugalii (62%) i Hiszpanii (60%), a w średnich - w Luksemburgu (25%), na Malcie (24%), w Estonii i na Litwie (po 23%). W przypadku dużych przedsiębiorstw najwyższe odsetki zanotowano w Wielkiej Brytanii (47%), we Francji (39%) i w Niemczech (37%).

Wartość dodana w gospodarce UE w 38% pochodziła od małych przedsiębiorstw, w 19% od średnich, a w 44% od dużych. Udziały te różniły się znacznie pomiędzy krajami członkowskimi, dla których są dostępne dane. W 2015 r. udział wartości dodanej wytwarzanej przez małe przedsiębiorstwa był największy na Malcie (59%), we Włoszech (50%) i w Estonii (49%), podczas gdy udział średnich przedsiębiorstw był najwyższy na Litwie (28%), Łotwie (27%) i w Estonii (26%). Największy udział pochodzący z dużych przedsiębiorstw obserwowano w Wielkiej Brytanii (50%), Polsce (49%) i Rumunii (48%).

Liczba pracujących według wielkości przedsiębiorstw w 2015 r.

(w % ogółu pracujących)

Sortuj według : ☒ Małe ☐ Średnie ☐ Duże

3.3 Stopa inwestycji i udziały w zyskach relatywnie stabilne w długim okresie

Stopa inwestycji przedsiębiorstw niefinansowych (bez sektora finansowego), przedstawiająca udział inwestycji firm w ich wartości dodanej brutto, jest kluczowym wskaźnikiem dla sektora przedsiębiorstw. W UE i w strefie euro stopa inwestycji pozostawała względnie stabilna: w latach 2000-2008 utrzymywała się na poziomie około 24%, następnie w latach 2009-2010 spadła do 21% na skutek kryzysu, a potem powoli rosła do poziomu 23% w 2016 r.

W 2016 r. stopa inwestycji była najwyższa w Irlandii (39%), Czechach (29%), na Słowacji (28%) oraz w Szwecji i Hiszpanii (po 27%), a najniższa w Wielkiej Brytanii i Holandii (po 17%), Grecji i na Litwie (po 18%).

Udział zysków przedsiębiorstw niefinansowych, oznaczający nadwyżkę operacyjną brutto (jako udział w wartości dodanej brutto) jest wskaźnikiem rentowności przedsiębiorstw. Wskaźnik ten w UE w latach 2000-2016 był dość stabilny wahając się na poziomie około 40%.

W 2016 r. najwyższy udział zysków odnotowano w Irlandii (72%), a następnie w Grecji (52%), Czechach i na Litwie (po 50%). Najniższy był we Francji (32%), w Luksemburgu, Wielkiej Brytanii i Słowenii (po 35%).

Mniejsze zadłużenie

Wskaźnik długu netto do dochodów przedsiębiorstw niefinansowych pokazuje zobowiązania w sektorze przedsiębiorstw. Oblicza się go dzieląc zobowiązania pomniejszone o aktywa przez dochód przedsiębiorcy netto. Wskaźnik ten wynosił 324% w UE w 2004 r. Następnie zwiększył się do poziomu 409% w 2009 r., a potem spadał do poziomu 286% w 2016 r.

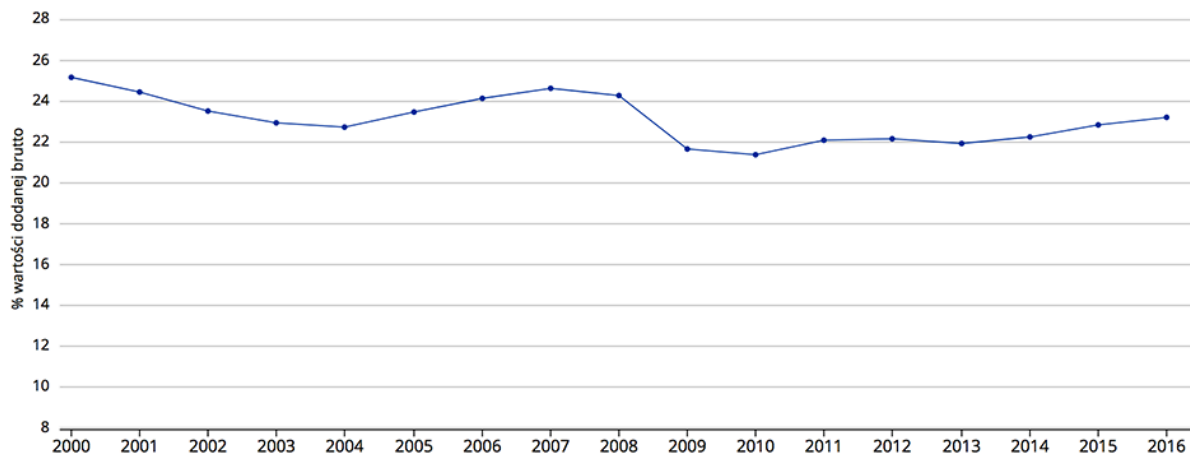
Wskaźnik długu netto do dochodów jest bardzo zróżnicowany wśród krajów członkowskich UE, dla których dostępne są dane. W 2016 r. wahał się od 52% w Luksemburgu, 157% w Estonii, 158% w Danii i 176% w Holandii do 757% w Grecji, 612% w Portugalii, 587% we Włoszech i 512% w Słowenii.

Inwestycje przedsiębiorstw

(w % wartości dodanej brutto)

Unia Europejska

Źródło: Eurostat - dostęp do bazy danych

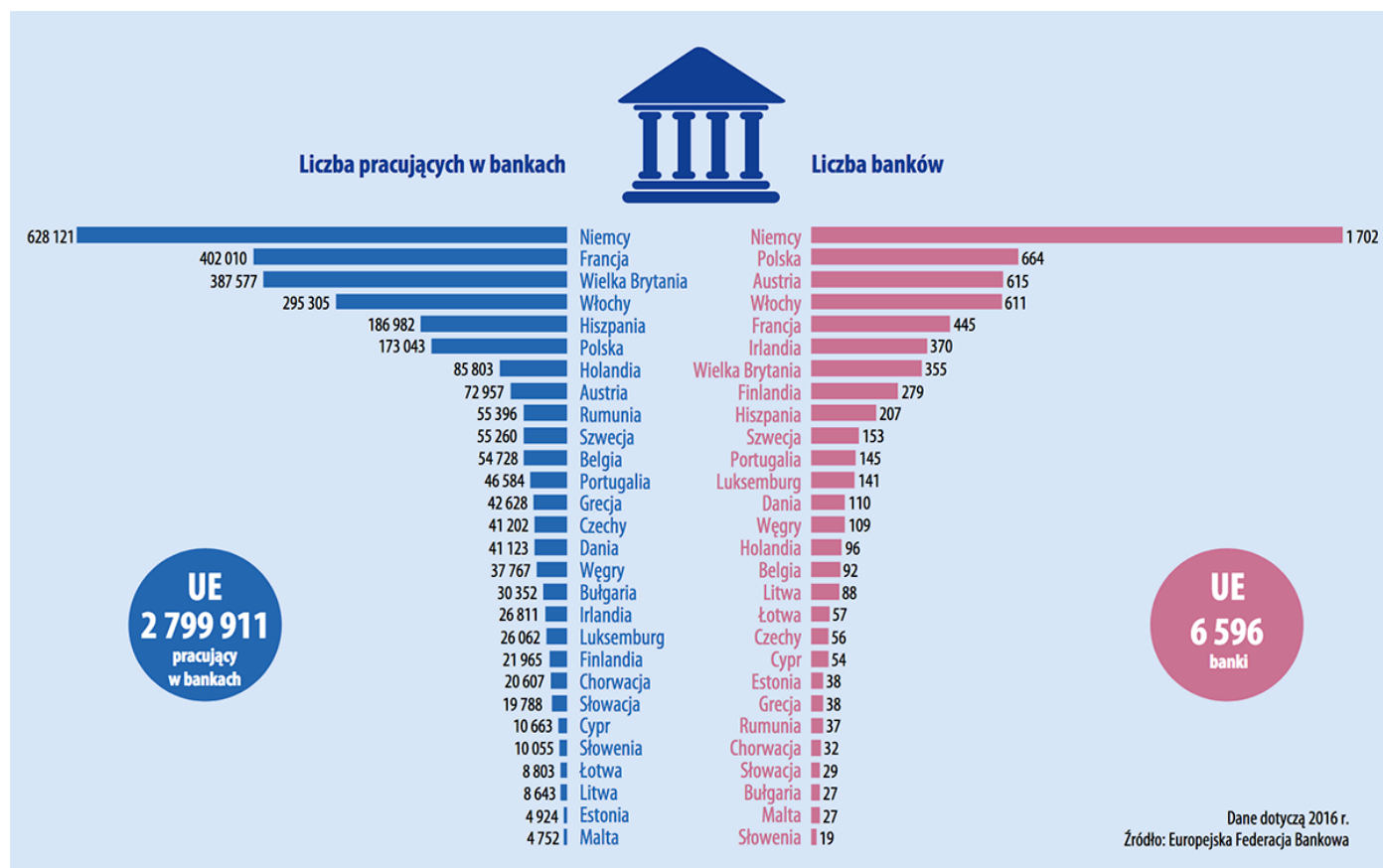
UE

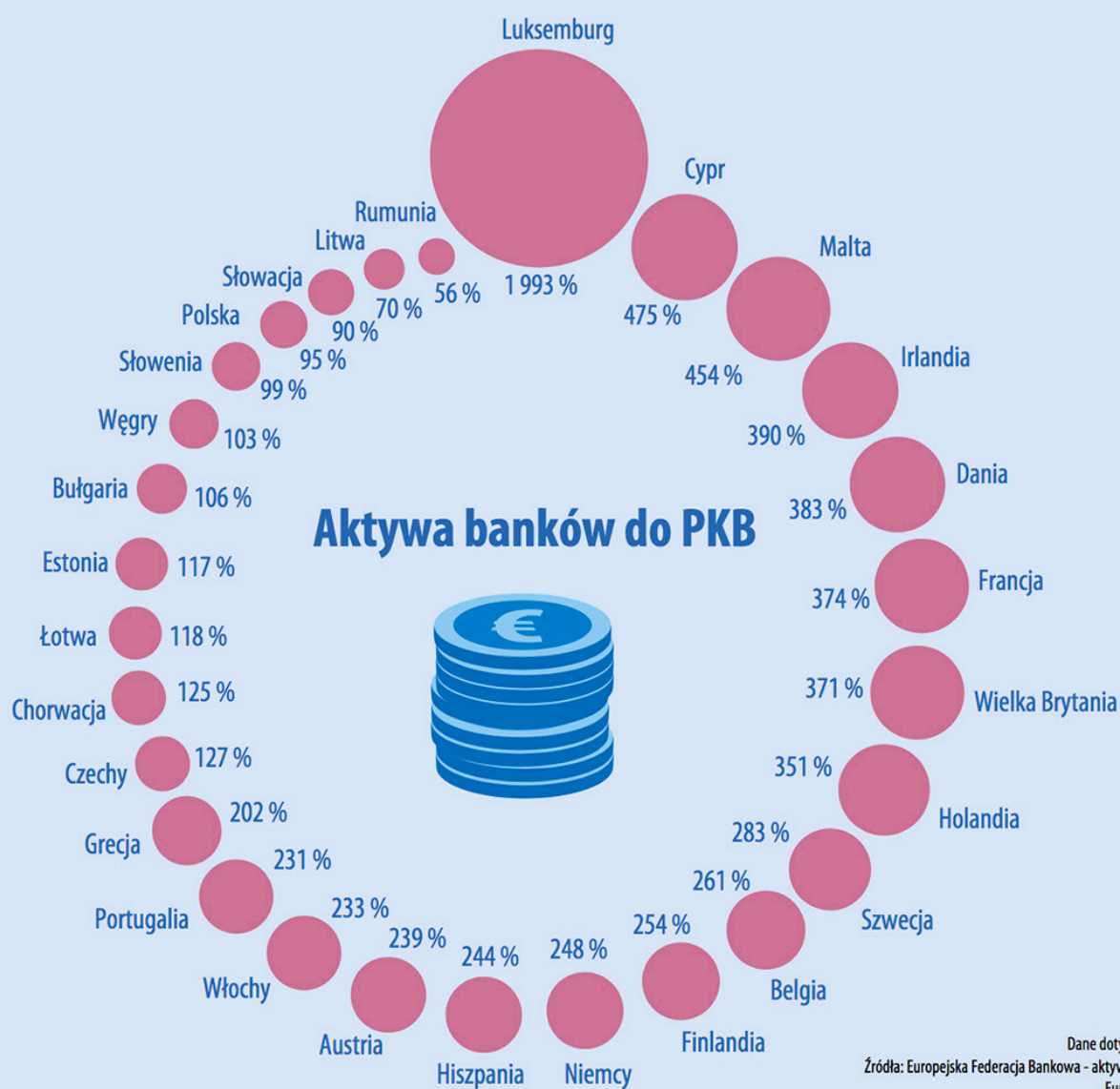
3.4 Maleje liczba banków

Podczas gdy pozostałe części tego rozdziału koncentrują się na przedsiębiorstwach niefinansowych, ta część opisuje sytuację w sektorze bankowym. Od 2008 r. liczba banków w UE stale maleje na skutek fuzji (łączenia się przedsiębiorstw) w sektorze bankowym. W 2016 r. w UE było 6 596 banków, tj. o 23% mniej niż w 2008 r. Najwięcej banków było w Niemczech (26% ogółu w UE), a następnie w Polsce (10%), Austrii i we Włoszech (po 9%), co oznacza, że ponad połowa wszystkich banków w Unii działała w tych czterech krajach.

W sektorze bankowym w UE w 2016 r. pracowało 2,8 miliona osób. Najwięcej w Niemczech (22% ogółu w UE), a następnie we Francji i w Wielkiej Brytanii (po 14%) oraz we Włoszech (11%).

Aktywa sektora bankowego w UE w 2016 r. wynosiły 43 200 miliardów euro, co odpowiadało 290% PKB Unii Europejskiej. Krajami z największymi aktywami były Wielka Brytania (8 900 miliardów euro, 371% PKB tego państwa), a następnie Francja (8 300 miliardów euro, 374% PKB tego państwa), Niemcy (7 800 miliardów euro, 248% PKB tego państwa) i Włochy (3 900 miliardów euro, 233% PKB tego państwa). Udział aktywów bankowych w proporcji do PKB był największy w Luksemburgu (1 993%), na Cyprze (475%), Malcie (454%), w Irlandii (390%) i Danii (383%). Więcej informacji można znaleźć w Europejskiej Federacji Bankowej.

Dane dotyczą 2016 r.
Źródła: Europejska Federacja Bankowa - aktywa banków,
Eurostat - PKB

4. DOCHODY I WYDATKI SEKTORA PUBLICZNEGO

4.1 Dochody budżetowe w relacji do PKB prawie stabilne od 2012 r.

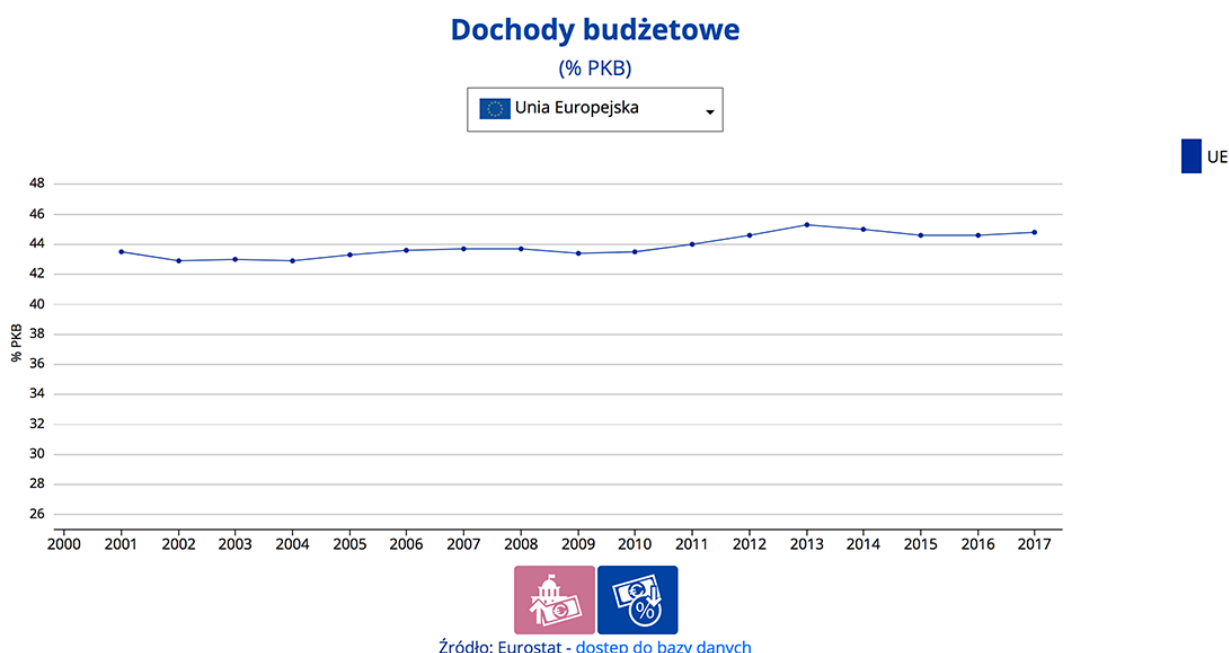
Sektor publiczny obejmuje: administrację szczebla centralnego, ewentualnych krajów związkowych w państwach federacyjnych oraz samorządu terytorialnego, a także systemy edukacji, ochrony zdrowia i ubezpieczeń społecznych. Dochody sektora publicznego w UE, wyrażone jako procent PKB UE, nieznacznie wzrosły z około 43% na początku tysiąclecia do około 45% w 2012 r. Od tego czasu pozostają stabilne.

W 2017 r. najwyższą relację dochodów do PKB notowano we Francji (54% PKB), w Finlandii i Danii (po 53%), Belgii (51%) i Szwecji (50%), a najniższą w Irlandii (26%), Rumunii (31%), na Litwie (34%) i w Bułgarii (36%).

Relacja wpływów podatkowych do PKB najwyższa we Francji, Danii i Belgii

Większość dochodów sektora publicznego pochodzi z podatków i składek na ubezpieczenia społeczne - w 2016 r. w UE stanowiły one 90% ogółu dochodów. Wpływy z podatków i składek na ubezpieczenia społeczne wyrażone jako procent PKB, odzwierciedlają obciążenie podatkami i innymi daninami publicznymi w danym kraju. Obciążenie to nieznacznie wzrastało od początku tysiąclecia: z poziomu 38% w 2002 r. do 40% w 2013 r., a następnie pozostawało stabilne.

Wśród krajów członkowskich relacja wpływów podatkowych do PKB była najwyższa we Francji i w Danii (po 47%) oraz w Belgii (46%), a najniższa w Irlandii (24%), Rumunii (26%) i Bułgarii (29%).

4.2 Maleją wydatki budżetowe w stosunku do PKB od 2010 r.

Wydatki sektora publicznego, wyrażone jako procent PKB, były mniej stabilne niż dochody. W latach 2001-2008 w UE utrzymywały się na poziomie 45%-46% PKB. Następnie, na skutek światowego kryzysu finansowego, gwałtownie wzrosły w latach 2009-2010 do poziomu 50%. Od tego czasu stopniowo obniżały się do 46% w 2017 r.

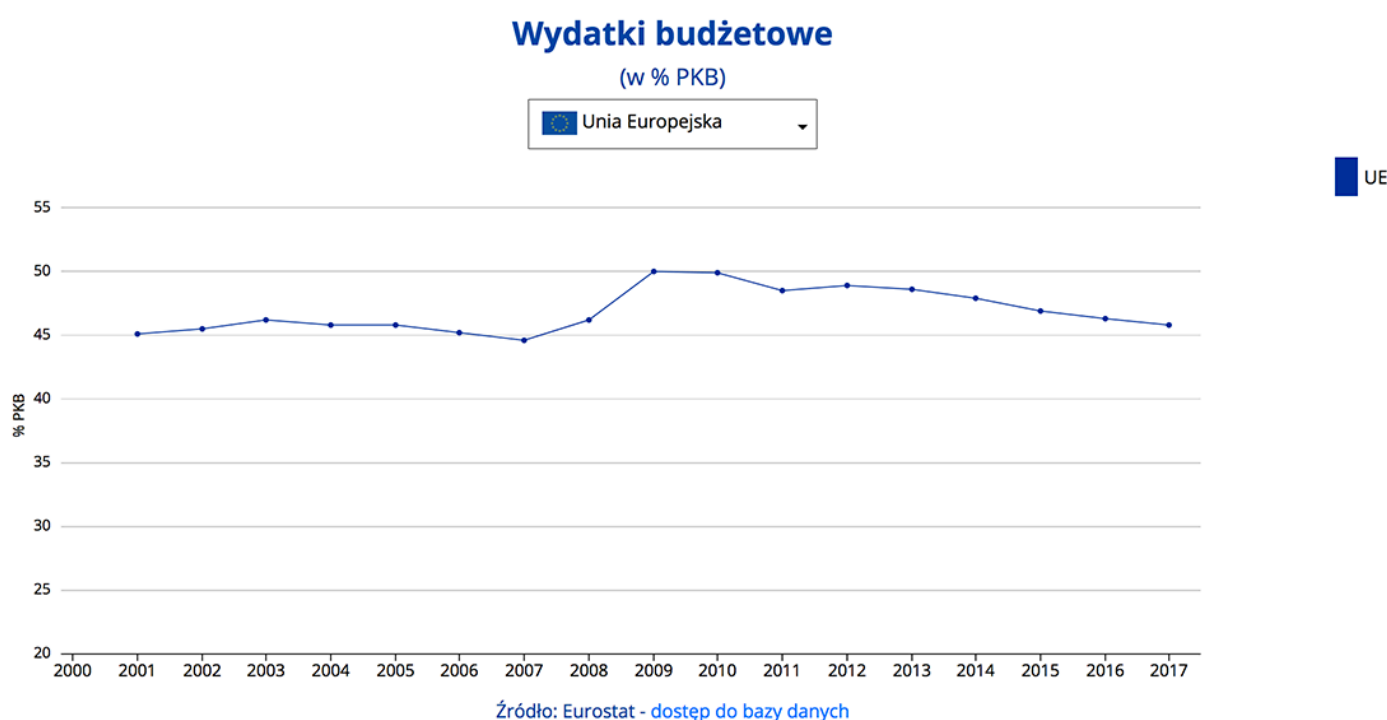
W 2017 r. najwyższą relację wydatków sektora publicznego do PKB notowano we Francji (57% PKB), Finlandii (54%), Belgii i Danii (po 52%), a najniższą w Irlandii (26%), Rumunii i na Litwie (po 33%) i w Bułgarii (35%).

Największa część wydatków sektora publicznego jest przeznaczana na ochronę socjalną

W jaki sposób rządy korzystają z dochodów sektora publicznego? W 2016 r. największa część wydatków sektora publicznego była przeznaczana na ochronę socjalną (41% wszystkich wydatków), a następnie na ochronę zdrowia (15%), ogólne usługi publiczne, czyli administrację (13%), edukację (10%) i sprawy gospodarcze (9%) — łącznie stanowią one około 90% wszystkich wydatków sektora publicznego w UE.

Ochrona socjalna ma największy udział w wydatkach sektora publicznego we wszystkich krajach członkowskich. W 2016 r. największy udział tego rodzaju wydatków zaobserwowano w Finlandii (46%), Danii i Niemczech (po 44%), a najniższy na Węgrzech, w Czechach i Chorwacji (po 31%).

Skorzystaj z narzędzia do wizualizacji danych po prawej, aby dowiedzieć się więcej jak wykorzystywane są dochody sektora publicznego w Twoim kraju!

Przeznaczenie wydatków budżetowych UE, 2016 (w % ogółu wydatków)

4.3 Znaczący wzrost długu publicznego

Różnica między dochodami i wydatkami sektora publicznego w danym kraju stanowi nadwyżkę lub deficyt tego sektora. Zgodnie z postanowieniami Paktu stabilności i wzrostu, wynikającymi z Traktatu z Maastricht, kraje członkowskie UE zobowiązały się utrzymywać swój deficyt sektora publicznego oraz dług publiczny w określonych granicach: deficyt sektora publicznego nie może przekraczać 3% PKB, a dług publiczny - 60% PKB. Jeśli progi te zostaną przekroczone, to może zostać wszczęta tak zwana procedura nadmiernego deficytu.

Deficyt sektora publicznego w relacji do PKB w UE stopniowo maleje od 2009 r.

Od początku tysiąclecia w UE corocznie występuje deficyt sektora publicznego. Jednakże, po osiągnięciu maksymalnego poziomu -6% PKB w latach 2009-2010, deficyt sektora publicznego systematycznie malał do -1% w 2017 r.

W 2017 r. sytuacja w krajach członkowskich była zróżnicowana: trochę ponad połowa krajów odnotowywała deficyt sektora publicznego, a pozostałe - nadwyżkę. Największy deficyt wystąpił w Hiszpanii (-3,1% PKB), Portugalii (-3,0%), Rumunii (-2,9%) i we Francji (-2,6%), a największa nadwyżka na Malcie (+3,9%), Cyprze (+1,8%), w Czechach (+1,6%) i Luksemburgu (+1,5%).

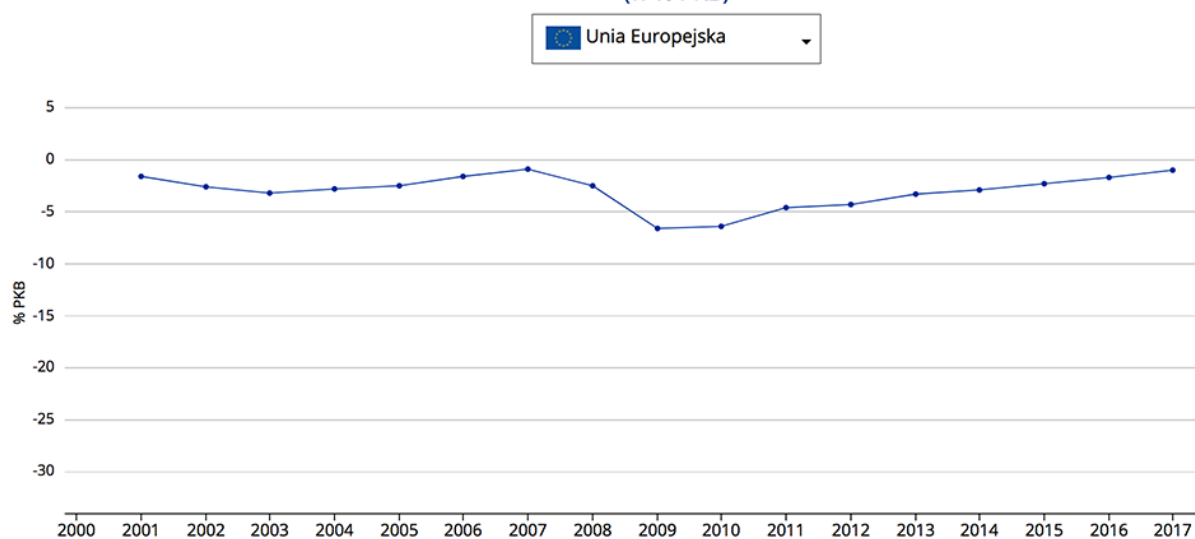
Dług publiczny w UE zmniejsza się od 2015 r.

Po okresie względnej stabilizacji na poziomie około 60% PKB w latach 2000-2008, dług publiczny wzrósł gwałtownie do 73% w 2009 r. w wyniku światowego kryzysu finansowego. W kolejnych latach nadal zwiększał się osiągając poziom 87% w 2014 r. Od tego czasu dług systematycznie malał do 82% w 2017 r. Warto zauważyć, że ponad 80% całego długu w krajach UE powstaje na szczeblu centralnym, a samorządy i inne jednostki lokalne generują niespełna 20% zadłużenia.

Wśród krajów członkowskich największy dług publiczny w stosunku do PKB 2017 r. zanotowano w Grecji (178,6%), we Włoszech (131,8%), w Portugalii (125,7%) i Belgii (103,1%), a najniższy w Estonii (9,0%), Luksemburgu (23,0%), Bułgarii (25,4%) i Czechach (34,6%).

Deficyt / nadwyżka budżetowa

(w % PKB)

Źródło: Eurostat - dostęp do bazy danych

4.4 Zatrudnienie w sektorze publicznym pozostaje na niemal stałym poziomie

Zatrudnienie w sektorze publicznym obejmuje: urzędników państwowych i innych pracowników administracji publicznej (na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym) oraz personel sił zbrojnych. Należy zwrócić uwagę, że w różnych krajach UE obowiązują różne definicje tego sektora np. w niektórych krajach zalicza się do niego pracowników służby zdrowia i edukacji publicznej, a w innych nie. Odsetek zatrudnionych w sektorze publicznym w Unii Europejskiej pozostawał względnie stabilny od 2000 r., wahając się od 15% do 17% wszystkich pracujących. Wśród krajów dla których są dostępne dane, największy spadek zatrudnienia w tym sektorze w latach 2000-2016 nastąpił na Słowacji, w Wielkiej Brytanii i we Włoszech, a największy wzrost w Rumunii, na Węgrzech i w Słowenii.

W 2016 r. największy udział zatrudnionych w sektorze publicznym odnotowano w Szwecji (29% ogółu pracujących), Danii (28%), Finlandii (25%), Estonii (23%), na Litwie, we Francji i na Węgrzech (dane z 2015 r.) (po 22%), a najniższy w Niemczech (10%), Luksemburgu (12%), Holandii (13%), we Włoszech (14%), w Portugalii, Irlandii i Hiszpanii (po 15%).

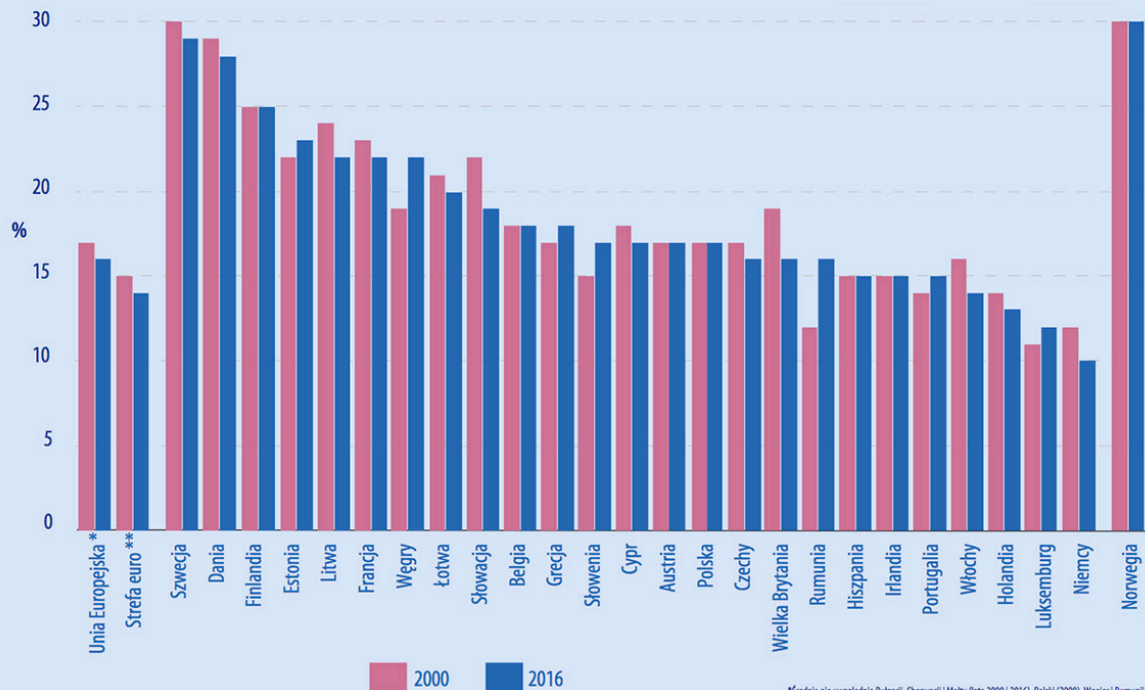
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w administracji publicznej w UE w 2014 r. to 2 600 euro

W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji publicznej i obronie narodowej (bez służby zdrowia i edukacji publicznej) w UE wyniosło 2 600 euro. W porównaniu z innymi sektorami gospodarki najwyższe średnie wynagrodzenia były w «działalności finansowej i ubezpieczeniowej» (3 800 euro), «informacji i komunikacji» oraz «działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej» (po 3 500 euro), a najniższe w «zakwaterowaniu i gastronomii» (1 700 euro), «administrowaniu i działalności wspierającej» (2 000 euro), «dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji» (2 100 euro) oraz «handlu hurtowym i detalicznym» (2 200 euro).

W 2014 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji publicznej i obronie narodowej (bez służby zdrowia i edukacji publicznej) zanotowano w Danii (4 500 euro), Irlandii (4 300 euro), Szwecji (3 700 euro) i Holandii (3 600 euro), a najniższe w Bułgarii (500), Rumunii (600 euro) i na Węgrzech (700 euro).

Porównując te zarobki według parytetu siły nabywczej (uwzględniając różnice poziomów cen w poszczególnych krajach, czyli przechodząc z wartości nominalnej na realną) ranking ten wygląda nieco inaczej: najwyższe realne wynagrodzenia były w Irlandii, a następnie w Niemczech, Holandii i Danii. Natomiast dla najniższych wynagrodzeń kolejność w rankingu nie uległa zmianie.

Zatrudnienie w sektorze publicznym (w % ogółu pracujących)

*Średnia nie uwzględnia Bułgarii, Chorwacji i Malty (dane 2000 i 2016), Polski (2000), Węgier i Rumunii (2016).

**Średnia nie uwzględnia Malty (dane 2000 i 2016).

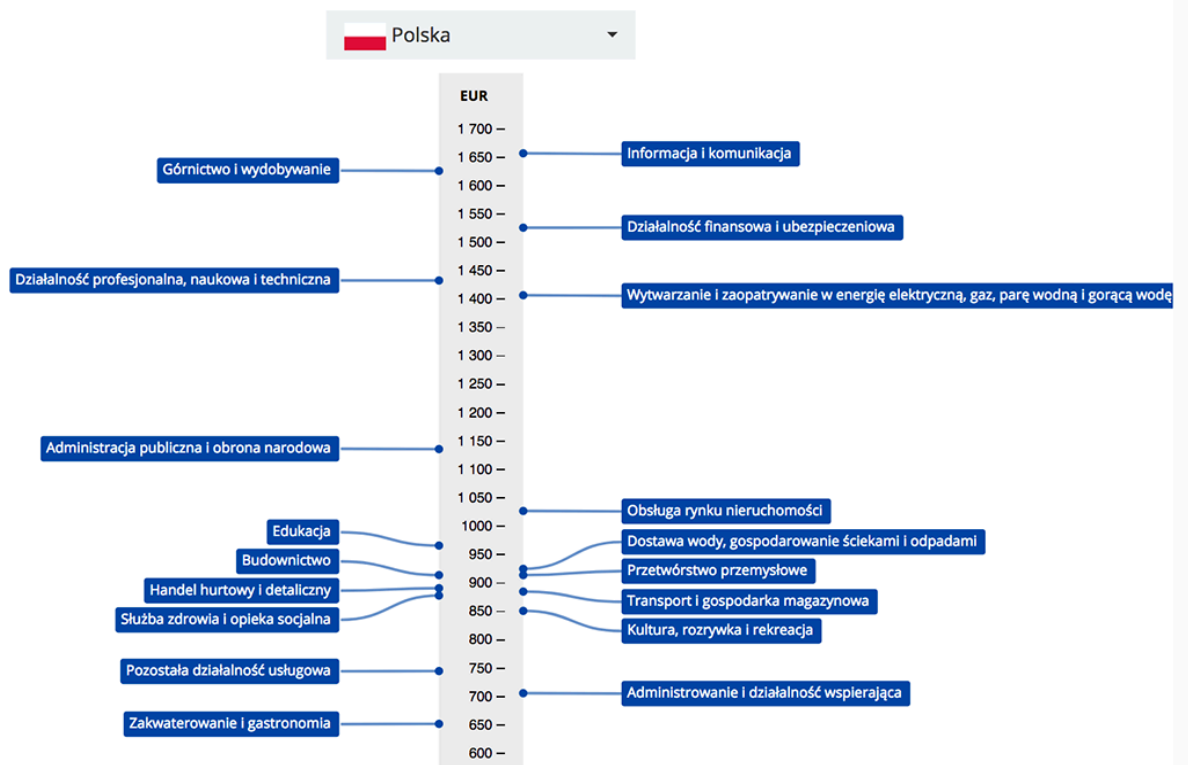
Bułgaria, Chorwacja i Malta: brak danych.

Węgry, Rumunia: dane dotyczą 2015 r.

Polska: najwcześniejsze dane dotyczą 2009 r.

Źródło: Eurostat

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie według rodzajów działalności w 2014 r.

DODATKOWE INFORMACJE

Gospodarka europejska od początku tysiąclecia — portret statystyczny to publikacja cyfrowa przygotowana przez Eurostat, urząd statystyczny Unii Europejskiej.

Wykorzystane dane statystyczne

Data pobrania danych: czerwiec 2018

Kontakt

Pytania dotyczące użytych danych prosimy kierować do Działu Wsparcia Użytkowników Eurostatu.

Identyfikatory publikacji cyfrowej:

Numer katalogowy: KS-03-18-014-EN-Q

ISBN 978-92-79-87719-3

Doi:10.2785/90727

wersja językowa: tłumaczenie zostało opracowane przez Główny Urząd Statystyczny.

© Unia Europejska, 2018

Prawa autorskie do grafiki na stronie tytułowej: © Anton_Ivanov / Shutterstock.com 287390381